

Sygn. akt *IV U 886/20*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 stycznia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. do SO Beata Bury

Protokolant: st. sekr. sądowy Katarzyna Pokrzywa

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 12 stycznia 2021 r.

w R.

sprawy z wniosku M. F.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o świadczenie uzupełniające

na skutek odwołania M. F.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 14/07/2020 r. znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 886/20

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 12 stycznia 2021 r.

Decyzją z dnia 14 lipca 2020 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił M. F. prawa do świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji. W uzasadnieniu powyższego podał, że wnioskodawca nie został uznany przez Komisję Lekarską ZUS (orzeczenie z dnia 10 lipca 2020 r.) za osobę niezdolną do samodzielnej egzystencji, a zatem nie spełnił warunku wymaganego przepisami ustawy o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji.

M. F. złożył odwołanie od powyższej decyzji. Wskazując na stan swojego zdrowia i stwierdzone schorzenia, wnosił o zmianę decyzji i przyznanie prawa do wnioskowanego świadczenia. Argumentował, że pozostaje pod stałą kontrolą lekarską. Wskazał, że jest zaliczony do osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wnosił o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. F. urodził się (...)r., posiada obywatelstwo polskie, zamieszkuje w B.. Jest osobą uprawnioną do emerytury.

W dniu 14 października 2019 r. ww. złożył wniosek o świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji. Załączył do niego kopię orzeczenia (...) w R. z dnia 15 stycznia 2018 r., z którego wynika, że jest zaliczony do znacznego stopnia niepełnosprawności z uwagi na schorzenia oznaczone symbolem (...) i (...). Orzeczenie to wydano na okres do dnia 31 stycznia 2020 r.

Orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia 9 czerwca 2020 r. wnioskodawca nie został uznany za niezdolnego do samodzielnej egzystencji. Rozpoznająca sprzeciw Komisja Lekarska ZUS, orzeczeniem z dnia 10 lipca 2020 r., także nie stwierdziła niezdolności wnioskodawcy do samodzielnej egzystencji. Powyższe stanowiło podstawę wydania przez organ rentowy w dniu 14 lipca 2020 r. decyzji o odmowie przyznania świadczenia uzupełniającego.

Na okoliczność ustalenia, czy schorzenia rozpoznawane u M. F. powodują naruszenie sprawności organizmu skutkujące niezdolnością do samodzielnej egzystencji, Sąd w niniejszym postępowaniu dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych o specjalności adekwatnej do zgłaszanych przez wnioskodawcę dolegliwości – z zakresu neurologii i chorób wewnętrznych. Biegli wydali opinię na podstawie akt sprawy i dokumentacji medycznej.

U wnioskodawcy rozpoznaje się stan po udarze mózgu w 1992 r., śladowy niedowład prawostronny, nadciśnienie tętnicze, hiperlidemię, chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa i stawów kończyn dolnych i żyłki kończyn dolnych, jak również zmiany zwyrodnieniowe stawów biodrowych i kolanowych w umiarkowanym stopniu zaawansowania (leczone w warunkach ambulatoryjnych). Układ krążenia jest wydolny.

Wnioskodawca jest samodzielny w większości typowych czynności dnia codziennego lub wymaga niewielkiej pomocy osoby drugiej. Objawy schorzeń, na które cierpi, wpływają na tryb życia i uniemożliwiają całkowicie niezależne funkcjonowanie, ale nie skutkują konieczności stałej pomocy i opieki innych osób.

(dowód: akta organu rentowego, opinie biegłych sądowych z zakresu: chorób wewnętrznych – k. 22-23 i neurologii – k. 17-18)

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów, którym w pełni dał wiarę, albowiem zostały one sporządzone przez powołane do tego podmioty, w zakresie przyznanych im kompetencji i w przepisanej formie, a ich autentyczność i treść nie budziły wątpliwości.

Sąd podzielił też wnioski opinii biegłych z zakresu neurologii i chorób wewnętrznych, uznając, że opinia są fachowe i rzeczowe, a ich wnioski końcowe – spójne. Opinie nie były przy tym kwestionowane przez żadną ze stron postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności należy wskazać, że w przedmiotowej sprawie zostały spełnione przesłanki umożliwiające wydanie wyroku na posiedzeniu niejawnym.

Zgodnie z art. 148¹ KPC, Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, sąd uzna - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych - że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne.

Jednocześnie rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym było dopuszczalne, albowiem wnioskodawca w pierwszym piśmie procesowym nie złożył wniosku o przeprowadzenie rozprawy.

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (Dz. U. z 2019 r. poz. 1622), świadczenie uzupełniające przysługuje osobom, które ukończyły 18 lat i których niezdolność do samodzielnej egzystencji została stwierdzona orzeczeniem o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji albo orzeczeniem o niezdolności do samodzielnej egzystencji, albo

orzeczeniem o całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym i niezdolności do samodzielnej egzystencji, albo orzeczeniem o całkowitej niezdolności do służby i niezdolności do samodzielnej egzystencji. W ust. 2 powołanego artykułu wskazano natomiast, że świadczenie uzupełniające przysługuje osobom uprawnionym, które nie posiadają prawa do świadczeń pieniężnych finansowanych ze środków publicznych albo suma tych świadczeń o charakterze innym niż jednorazowe, wraz z kwotą wypłacaną przez zagraniczne instytucje właściwe do spraw emerytalno-rentowych, z wyłączeniem renty rodzinnej przyznanej w okolicznościach, o których mowa w art. 68 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53), zasiłku pielęgnacyjnego oraz innych dodatków i świadczeń wypłacanych wraz z tymi świadczeniami na podstawie odrębnych przepisów przed dokonaniem odliczeń, potrąceń i zmniejszeń, nie przekracza kwoty 1.700 zł miesięcznie.

Stosownie do treści art. 7 ust. 1 ustawy o świadczeniu uzupełniającym, w sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie, dotyczących postępowania w sprawie świadczenia uzupełniającego, wypłaty tego świadczenia oraz wydawania orzeczeń, o których mowa w art. 2 ust. 1, stosuje się odpowiednio m.in. przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W sprawie sporne pozostawało, czy skarżący jest osobą niezdolną do samodzielnej egzystencji. W tym zakresie należy odwołać się do art. 13 ust. 5 ww. ustawy, który zawiera definicję "niezdolności do samodzielnej egzystencji". Stanowi on, że niezdolność do samodzielnej egzystencji orzeka się w przypadku stwierdzenia naruszenia sprawności organizmu w stopniu powodującym konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych. W orzecznictwie przyjmuje się, że termin ten ma szeroki zakres przedmiotowy, obejmuje bowiem opiekę, oznaczającą pielęgnację, czyli zapewnienie ubezpieczonemu możliwości poruszania się, odżywiania, zaspokajania potrzeb fizjologicznych, utrzymywania higieny osobistej itp. oraz pomoc w załatwianiu elementarnych spraw życia codziennego, takich jak robienie zakupów, uiszczanie opłat, odbywanie wizyt u lekarza (por. wyrok SA w Szczecinie z 14 marca 2019 r., III AUa 987/14 i wyrok SA w Rzeszowie z 3 września 2015 r., III AUa 987/14).

W toku postępowania ustalono, że M. F., pomimo wielu schorzeń, nie jest osobą niezdolną do samodzielnej egzystencji. Potwierdzeniem powyższego są wnioski zawarte w opiniach biegłych, niekwestionowanych przez strony postępowania. Powodują one, że wnioskodawca w pewnym zakresie jest zależny od osób trzecich i instytucji, niemniej jednak dokumentacja medyczna zawierająca obiektywną ocenę stopnia sprawności ww. w zakresie samoobsługi nie daje podstaw do ustalenia jego niezdolności do samodzielnej egzystencji. W związku z tym, nie spełnia on przesłanek do nabycia prawa do świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji.

Sąd orzekający nie pozostaje związany orzeczeniem (...) w R., na które naprowadza w odwołaniu skarżący, albowiem dokonuje samodzielnych ustaleń w zakresie niezdolności do samodzielnej egzystencji. Ustawa z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji nie zawiera bowiem regulacji analogicznej jak art. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2020 r., poz. 426). Zgodnie z nim, orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o:

1) całkowitej niezdolności do pracy, ustalone na podstawie art. 12 ust. 2, i niezdolności do samodzielnej egzystencji, ustalone na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych traktowane jest na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;

1a) niezdolności do samodzielnej egzystencji, ustalone na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy wymienionej w pkt 1, jest traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;

2) całkowitej niezdolności do pracy, ustalone na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy wymienionej w pkt 1, jest traktowane na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności;

3) częściowej niezdolności do pracy, ustalone na podstawie art. 12 ust. 3, oraz celowości przekwalifikowania, o którym mowa w art. 119 ust. 2 i 3 ustawy wymienionej w pkt 1, jest traktowane na równi z orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności.

Powyższe oznacza, że to zespoły orzekające w przedmiocie stanu i stopni niepełnosprawności są związane orzeczeniami lekarza orzecznika (komisji lekarskiej) ZUS-u, ale nie odwrotnie. W realiach sprawy mogłoby to oznaczać konieczność zmiany (weryfikacji) orzeczonego wobec odwołującego się stopnia niepełnosprawności, w związku z treścią orzeczeń zapadłych w przedmiotowej sprawie, a nie orzeczenie o niezdolności do samodzielnej egzystencji odwołującego się, z powołaniem się na znaczny stopień niepełnosprawności, w sytuacji, gdy opinie biegłych sporządzone w sprawie takiego stanu nie stwierdziły. Orzekając o niezdolności do samodzielnej egzystencji, sąd postąpiłby wbrew ustaleniom wynikającym z materiału dowodowego. W wyroku z 19 lipca 2018 r. (III AUa 1201/16) SA w Gdańsku wyraził pogląd, że orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, nawet znacznym, nie może być utożsamiane z orzeczeniem o niezdolności do pracy (...). Niepełnosprawność nie jest odpowiednikiem niezdolności do pracy, gdyż rozumiana jest jako spowodowana naruszeniem sprawności organizmu niezdolność do wypełniania ról społecznych, co w praktyce może, ale nie musi oznaczać niezdolności do pracy (również niezdolności do samodzielnej egzystencji).

Mając na względzie powyższe ustalenia faktyczne i ocenę prawną, Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 KPC, odwołanie oddalił.